

पराभवोऽपि न भवति । यदुक्तं सूत्रकारेण । “आग्नेयस्य दक्षिणा-
काले दक्षिणां ददात्यजं पूर्णपात्रमुपवर्हणं सार्वसूत्रम्” इति अ-
ग्नीधे उपवर्हणं ददाति, अश्वं ब्रह्मणेऽध्वर्यवे वाऽऽहवनीयदेशेऽन-
द्वाहमध्वर्यवेऽपरेण गार्हपत्यं धेनुं होत्रे वासो गावौ मिथुनौ
गावौ नवञ्च रथं ददाति । तानि साधारणानि सर्वेषामाद्वा-
दशभ्यो ददातीत्युक्त्वाह “काममूर्ध्वं देयम् अपरिमितस्यावरुध्ये”
इति विज्ञायत ऊर्द्धमादिष्टदक्षिणाभ्यो वदति “षड् देया द्वादश
देयाश्चतुर्विंशति देया इति ताविकल्प्यन्त” इति ॥

तदेतत् सर्वं क्रमेण विधत्ते । “अग्नीधे ददाति [८] अग्नि-
मुखानेवर्त्तून् प्रीणाति । उपवर्हणं ददाति । रूपाणामवरुध्ये ।
अश्वं ब्रह्मणे । इन्द्रियमेवावरुध्ये । धेनुं होत्रे । आशिष एवा-
वरुध्ये । अनद्वाहमध्वर्यवे । वक्त्रिर्वा अनद्वाहान् । वक्त्रिरध्वर्युः
[१०] वक्त्रिनैव वक्त्रियज्ञस्यावरुध्ये । मिथुनौ गावौ ददाति ।
मिथुनस्यावरुध्ये । वासो ददाति । सर्वदेवत्यं वै वासः । सर्वा
एव देवताः प्रीणाति । आद्वादशभ्यो ददाति । द्वादशमासाः
संवत्सरः । संवत्सर एव प्रतितिष्ठति । काममूर्ध्वं देयम् । अपरि-
मितस्यावरुध्ये” [११] इति । आग्नीध्रेण तत्तद्दृतावग्निरिध्यमा-
नत्वात् तस्मै दत्तेन द्रव्येणाग्निसहितानामृतूनां प्रीतिः । तस्मै
यद्देयमुपवर्हणं शिरसः पृष्ठस्य वा आधारभूतं तस्य कार्पास-
शाणोर्षादिमयैः शुक्लनीलपीतादिवर्णैः सर्वैः सूत्रैर्निष्पन्नत्वात्
तेन रूपाणां प्राप्तिः । अश्वस्य प्रजापतिचक्षुर्जन्यत्वात् तेनेन्द्रिय-
प्राप्तिः । दातव्याया धेनोः कामधेनुरूपत्वादाशिषां प्राप्तिः ।